

TÀI LIỆU TUYÊN TRUYỀN

về công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ

1. Khuyến cáo về các biện pháp phòng cháy và chữa cháy (PCCC), thoát nạn đối với nhà ở

Để đảm bảo an toàn PCCC đối với nhà ở, phòng ở, chủ hộ và các thành viên trong gia đình cần thực hiện các biện pháp sau đây:

- Không để nhiều đồ dùng, hàng hóa dễ cháy ở nơi đun nấu. Không dự trữ xăng, dầu, khí đốt và các chất lỏng dễ cháy ở trong nhà ở, trường hợp cần phải để dự trữ thì chỉ dự trữ với số lượng ít nhất.

- Ô tô, xe máy và các phương tiện dụng cụ có xăng dầu, chất lỏng dễ cháy để trong nhà ở phải cách xa bếp đun nấu, nguồn sinh nhiệt; thiết bị chữa, dẫn xăng, dầu... phải kín.

- Không sử dụng gỗ, tấm nhựa, mút xốp... để ốp tường, trần, vách ngăn nhằm hạn chế cháy lan.

- Phải lắp thiết bị tự ngắt (Aptomat) cho hệ thống điện chung toàn nhà, từng tầng, từng nhánh và từng thiết bị tiêu thụ điện công suất lớn, không để hàng hóa dễ cháy gần bóng điện, ổ cắm, cầu dao, chấn lưu đèn nê ông.

- Khi sử dụng bàn là, bếp điện, lò sấy phải có người trông coi, không để trẻ nhỏ, người già mắt kém, người bị tàn tật, người bị tâm thần sử dụng các thiết bị điện.

- Bố trí nơi thờ cúng hợp lý, tường phía đặt bàn thờ, trần phía trên bàn thờ phải bằng vật liệu không cháy. Đèn, hương, nến phải đặt chắc chắn trên các vật không cháy, cách xa vật dễ cháy, hạn chế tối đa vàng mã, hương, nến để trên bàn thờ. Khi đốt vàng mã phải trông coi, có che chắn tránh cháy lan hoặc bị gió cuốn tàn lửa gây cháy lan.

- Nơi đun nấu phải có vách ngăn bằng vật liệu không cháy. Nếu dùng bếp gas phải có biện pháp chống chuột cắn thủng ống dẫn gas, khi đun nấu xong phải tắt bếp và đóng van xả gas. Nếu đun nấu bằng bếp dầu phải đủ bắc và thường xuyên được lau chùi sạch sẽ. Trước khi rót thêm dầu vào bếp phải tắt lửa, tuyệt đối không dùng xăng hoặc xăng pha dầu, nhớt để đun bếp dầu. Khi đun phải có người trông coi.

- Trước khi đi ra khỏi nhà và trước khi đi ngủ phải kiểm tra nơi đun nấu, nơi thờ cúng, tắt các thiết bị điện không cần thiết.

- Không lắp lồng sắt, lưới sắt ở lan can nhà cao tầng. Trường hợp đã lắp thì có cửa chốt trong và không được khóa. Chuẩn bị sẵn thang, thang dây để thoát nạn khi cháy xảy ra.

- Cửa có nhiều khóa nên sử dụng các loại khóa kiểu chìa khác nhau để dễ phân biệt khi mở và quy định nơi để chìa khóa dễ thấy, dễ lấy.

- Nhà có trẻ nhỏ, người già, người tàn tật thì phải có biện pháp thoát nạn, cứu người phù hợp và không được khóa cửa phòng của những người nêu trên.

- Chuẩn bị sẵn dụng cụ phá dỡ để tạo lối thoát nạn.

- Mỗi gia đình nên có dự kiến các tình huống thoát nạn khi có cháy xảy ra. Trang bị dụng cụ trữ nước, xô thùng xách nước để vừa phục vụ sinh hoạt, vừa phục vụ chữa cháy, trang bị bình chữa cháy và mọi người trong gia đình phải học tập để sử dụng thành thạo các dụng cụ chữa cháy đã được trang bị.

- Khi xảy ra cháy, tìm mọi cách báo cháy nhanh nhất cho mọi người xung quanh biết, gọi điện thoại cho Cảnh sát PCCC theo số 114 hoặc đội dân phòng, chính quyền, Công an xã, phường gần nhất, đồng thời sử dụng phương tiện để chữa cháy và thoát nạn theo tình huống đã dự kiến.

- Trao đổi trong gia đình để mọi người đều biết các biện pháp PCCC nêu trên.

2. Khuyến cáo về các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC đối với cơ sở sản xuất

Để đảm bảo an toàn PCCC, chấp hành nghiêm túc quy định an toàn PCCC, các cơ sở sản xuất cần thực hiện những biện pháp sau đây:

- Có niêm yết nội quy PCCC, biển cấm lửa, cấm hút thuốc, tiêu lệnh chữa cháy ở những nơi có nguy hiểm về cháy, nổ.

- Thực hiện các biện pháp, giải pháp kỹ thuật để khống chế và kiểm soát chặt chẽ nguồn lửa, nguồn nhiệt, nguồn sinh lửa, sinh nhiệt.

- Sử dụng nguyên vật liệu, nhiên liệu nhất là các chất đặc biệt nguy hiểm về cháy, nổ như: Xăng dầu, khí cháy chỉ đủ cho từng ca sản xuất và thực hiện đầy đủ các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC. Hàng hóa sản xuất ra được chuyển đi ngay, không lưu giữ tại nơi sản xuất.

- Hàng hóa trong kho phải được sắp xếp theo đúng quy định an toàn PCCC.

- Lắp đặt thiết bị bảo vệ (Aptomat) cho hệ thống điện toàn cơ sở, từng khu vực, phân xưởng và các thiết bị điện có công suất lớn, tách riêng biệt các nguồn điện: Chiếu sáng, bảo vệ phục vụ thoát nạn, chữa cháy, nguồn điện sản xuất, sinh hoạt.

- Lắp đặt hệ thống chống sét, chống rò điện phù hợp với từng loại công trình; có giải pháp chống tĩnh điện đối với những dây chuyền sản xuất, thiết bị phát sinh tĩnh điện.

- Không lập bàn thờ để thờ cúng và đun nấu trong khu vực sản xuất, văn phòng làm việc.

- Không sử dụng vật liệu là chất cháy để làm mái, trần nhà, vách ngăn.

- Xây tường ngăn cháy giữa các bộ phận sản xuất có diện tích lớn theo quy định. Cửa đi qua tường ngăn cháy có giới hạn chịu lửa theo quy định.

- Có sơ đồ chỉ dẫn thoát nạn chung cho cả công trình, cho từng khu vực; có hệ thống đèn chiếu sáng sự cố, đèn chỉ dẫn hướng và đường thoát nạn.

- Có hệ thống thông gió, chống tụ khói, chống tác động của nhiệt trên lối thoát nạn, phòng lánh nạn tạm thời; không để hàng hóa cản trở lối thoát nạn.

- Thành lập đội PCCC cơ sở; mỗi bộ phận, phân xưởng có tổ hoặc có người tham gia đội PCCC; mỗi ca làm việc bố trí lực lượng thường trực chữa cháy. Lực lượng PCCC cơ sở phải được huấn luyện nghiệp vụ PCCC, cứu hộ, cứu nạn.

- Trang bị phương tiện chữa cháy, cứu người phù hợp với quy mô, tính chất nguy hiểm cháy, nổ của cơ sở.

- Xây dựng và tổ chức thực tập phương án chữa cháy, thoát nạn, cứu người trong tình huống phức tạp nhất.

- Khi xảy ra cháy, tìm mọi cách báo cháy nhanh nhất (báo cho lực lượng Cảnh sát PCCC theo số 114 hoặc Công an nơi gần nhất) đồng thời tìm mọi cách để dập cháy và tổ chức việc thoát nạn, cứu người theo phương án.

3. Khuyến cáo về các biện pháp cấp bách PCCC đối với khu dân cư

Để đảm bảo an toàn PCCC cho các khu dân cư (thôn, ấp, bản, tổ dân phố), đặc biệt là các khu dân cư tập trung nhiều nhà làm bằng vật liệu dễ cháy, nhằm hạn chế đến mức thấp nhất số vụ và thiệt hại về người và tài sản do cháy gây ra, Chủ tịch UBND cấp xã; trưởng thôn, trưởng ấp, trưởng bản, tổ trưởng dân phố cần thực hiện những biện pháp sau đây:

- Thường xuyên tổ chức tuyên truyền, vận động cán bộ, nhân dân nêu cao ý thức cảnh giác, phòng ngừa cháy, nổ cũng như ý thức trách nhiệm vì cộng đồng trong hoạt động PCCC, kiên quyết đấu tranh với tư tưởng “Cháy nhà hàng xóm, bình chân như vại”.

- Xây dựng các quy ước, hương ước về PCCC để triển khai thực hiện trong các khu dân cư. Thống nhất các biện pháp PCCC trong hộ gia đình, đặc biệt là việc sử dụng điện và việc đun nấu, thực hiện chế độ kiểm tra nguồn lửa, điện, chất cháy vào thời điểm có nguy cơ cháy cao và trước khi đi ngủ phổ biến tới từng gia đình để thực hiện.

- Tổ chức tuần tra canh gác ban đêm để phát hiện và xử lý kịp thời các trường hợp cháy, nổ, không để xảy ra cháy lớn, bị động.

- Phối hợp với ngành Điện lực kiểm tra, khắc phục ngay những sơ hở thiếu sót trong việc cung ứng, truyền tải điện trong khu vực dân cư đến các hộ tiêu thụ điện, đề phòng chập, cháy từ đường dây lan vào nhà ở.

- Kiểm tra chặt chẽ và yêu cầu các hộ kinh doanh, các cơ sở, các hộ sản xuất các mặt hàng dễ cháy xen lẫn trong các khu dân cư cam kết thực hiện nghiêm các quy định về PCCC.

- Vận động các hộ gia đình tự giác dỡ bỏ các bộ phận coi nới, lều lán, mái vẩy bằng các vật liệu dễ cháy sát nhau hoặc thay thế vật liệu dễ cháy bằng khó cháy hoặc không cháy, trước hết làm theo từng dãy tạo thành khoảng cách để ngăn cháy lan. Đồng thời tiến hành giải phóng các vật cản trên các đường làng, ngõ xóm để tạo điều kiện cho việc chữa cháy, cứu người, cứu tài sản được dễ dàng.

- Vận động các hộ gia đình dự trữ nước sinh hoạt kết hợp để chữa cháy. Nơi nào có điều kiện thì tổ chức xây bể chứa nước chữa cháy cho từng cụm hoặc cho cả khu.

- Vận động gia đình tự mua sắm, trang bị phương tiện, dụng cụ chữa cháy đồng thời bổ sung, trang bị mới cho lực lượng dân phòng một cơ số phương tiện chữa cháy cần thiết như: Câu liêm, thang, bình chữa cháy xách tay, xô, thùng xách nước... Đối với những khu dân cư tập trung nhiều nhà dễ cháy, chính quyền địa phương cần trang bị ngay máy bơm chữa cháy.

- Củng cố lực lượng dân phòng, bố trí những người thường xuyên hoạt động trên địa bàn để tổ chức việc thường trực sẵn sàng chữa cháy và khi cần huy động được ngay.

- Xây dựng mới hoặc bổ sung phương án chữa cháy khu dân cư. Phương án chữa cháy cần được tổ chức nghiên cứu, thực tập với các tình huống sát thực tế nhằm chủ động đối phó với các vụ cháy xảy ra trên địa bàn. Trong phương án cần tính đến khả năng phải phá dỡ những công trình, nhà cửa để ngăn chặn cháy lan.

- Để đảm bảo sự chỉ huy thống nhất cũng như tạo thành thói quen trong cộng đồng dân cư khi cần thực hiện các công việc về PCCC, chính quyền địa phương nên quy định thống nhất các hiệu lệnh bằng trống, kèn, còi hoặc các hình thức khác để các gia đình và mọi người trong khu dân cư đều biết để thực hiện. Như hiệu lệnh trước khi đi ngủ phải kiểm tra bếp, nơi đun nấu, nơi thờ cúng; các thiết bị, dụng cụ điện hay hiệu lệnh báo động thực tập phương án; hiệu lệnh báo động có cháy; hiệu lệnh báo an khi sự cố cháy nổ đã được xử lý xong.

- Xây dựng các cụm liên gia tự quản về an ninh trật tự và PCCC quy định chế độ kiểm tra và nhắc nhở lẫn nhau giữa các gia đình trong cụm, tạo nên một phong trào hoạt động PCCC có hiệu quả ở khu dân cư.

4. Khuyến cáo về các biện PCCC, thoát nạn đối với các công trình thường xuyên tập trung đông người (Bệnh viện, trường học, nhà trẻ, mẫu giáo, rạp hát, rạp chiếu phim, rạp xiếc, nhà văn hóa, nhà hàng, vũ trường và những nơi đông người khác).

Để đảm bảo an toàn PCCC đối với các công trình thường xuyên tập trung đông người, chấp hành nghiêm chỉnh quy định an toàn PCCC, người đứng đầu cơ quan, tổ chức, cơ sở có các công trình nêu trên cần thực hiện các biện pháp sau đây:

- Có niêm yết nội quy PCCC, biển cấm lửa, cấm hút thuốc, tiêu lệnh chữa cháy ở những nơi cần thiết.

- Có quy định về đảm bảo an toàn PCCC trong việc sử dụng nguồn lửa, thiết bị sinh lửa, sinh nhiệt.

- Không đưa xăng, dầu, khí ga và các chất nguy hiểm cháy, nổ khác vào công trình; trường hợp cần thiết phải sử dụng thì hạn chế tối đa số lượng và phải có các giải pháp, biện pháp đảm bảo an toàn PCCC.

- Không sử dụng vật liệu dễ cháy để làm vách ngăn, ốp trần, tường, trang trí nội thất, cách âm...; phong màn, rèm cửa phải được xử lý bằng chất chống cháy.

- Phải lắp đặt thiết bị bảo vệ (aptomat) cho hệ thống điện của toàn bộ công trình, từng khu vực, từng phòng và từng thiết bị điện có công suất lớn; bóng đèn điện chiếu sáng, trang trí, chấn lưu đèn nê ông phải đặt cách xa vật cháy tối thiểu 0,5 m.

- Thiết kế lắp đặt hệ thống chống sét theo đúng tiêu chuẩn chống sét cho từng loại công trình.

- Có tường, trần và khoang đệm ngăn cháy giữa các khu vực. Cửa đi, cửa sổ ở tường ngăn cháy làm bằng vật liệu không cháy. Công trình có yêu cầu mặt bằng rộng không thể xây tường ngăn cháy thì lắp đặt hệ thống ngăn cháy bằng màn nước.

- Hộp, ống kỹ thuật thông tầng hoặc thông giữa các hệ thống phải làm bằng vật liệu không cháy và được chèn kín bằng vật liệu không cháy.

- Lắp đặt hệ thống báo cháy, chữa cháy tự động hoặc bán tự động đảm bảo chữa cháy trên toàn bộ diện tích.

- Lối thoát nạn phải đảm bảo các yêu cầu sau:

+ Bố trí đủ cầu thang, hành lang thoát nạn, phòng lánh nạn tạm thời; cửa vào buồng thang thoát nạn, phòng lánh nạn tạm thời làm bằng vật liệu không cháy và có cơ cấu tự động đóng;

+ Có giải pháp ngăn lửa và chống tụ khói cho hệ thống lối thoát nạn;

+ Có sơ đồ chỉ dẫn thoát nạn cho toàn bộ công trình, từng khu vực, từng tầng; có hệ thống đèn chiếu sáng sự cố, đèn chỉ dẫn hướng và đường thoát nạn.

- Xây dựng và tổ chức thực tập phương án chữa cháy, thoát nạn, cứu người ở tình huống cháy phức tạp nhất.

- Thành lập đội PCCC cơ sở, bố trí lực lượng thường trực chữa cháy tại các ca làm việc.

- Tổ chức huấn luyện nghiệp vụ PCCC cho cán bộ quản lý, lực lượng PCCC cơ sở, an toàn viên và những người làm việc trực tiếp tại những nơi có nhiều nguy hiểm cháy, nổ.

- Trang bị phương tiện, dụng cụ chữa cháy cứu người tại chỗ phù hợp với quy mô, tính chất cháy nổ của công trình.

- Khi xảy ra cháy tìm mọi cách báo cháy nhanh nhất cho Cảnh sát PCCC (số máy 114), báo cho chính quyền hoặc Công an nơi gần nhất đồng thời tìm mọi cách dập cháy và tổ chức việc thoát nạn, cứu người theo phương án.

5. Khuyến cáo về các biện pháp PCCC và thoát nạn đối với chợ và trung tâm thương mại

Để đảm bảo an toàn PCCC đối với chợ và trung tâm thương mại, chấp hành nghiêm túc các quy định an toàn PCCC cần thực hiện các biện pháp sau:

- Mỗi hộ kinh doanh chỉ trưng bày hàng mẫu và hàng bán trong một ngày với số lượng tối thiểu; không để hàng hóa lấn chiếm khoảng cách giữa các lô, sạp hàng đã quy định.

- Tuyệt đối không kinh doanh, tàng trữ, sử dụng các chất đặc biệt nguy hiểm cháy như: Xăng dầu, cồn, ga và hóa chất dễ cháy khác ở trong nhà chợ.

- Có niêm yết nội quy PCCC, biển cấm lửa, cấm hút thuốc ở những nơi có nguy hiểm về cháy, nổ. Trường hợp cần thiết phải sử dụng lửa, nguồn nhiệt phải bố trí khu vực riêng biệt và có các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC.

- Tuyệt đối không thắp đèn, nến, hương thờ cúng và đốt vàng mã trong chợ và trung tâm thương mại.

- Tách riêng biệt hệ thống điện phục vụ kinh doanh, hệ thống điện chiếu sáng bảo vệ, hệ thống điện phục vụ thoát nạn và chữa cháy; lắp đặt thiết bị bảo vệ (Aptomat) cho toàn bộ hệ thống điện, cho từng tầng, từng nhánh, từng ngành hàng và từng quầy, sạp của hộ kinh doanh.

- Để hàng hóa dễ cháy cách bóng điện, chấn lưu đèn nê ông, bảng điện tối thiểu 0,5 m. Không sử dụng bàn là điện, bếp điện, lò sấy, lò sưởi; không dùng bóng điện sợi đốt để sấy hàng hóa; sử dụng quạt phải có lồng bảo hiểm.

- Không sử dụng vật liệu dễ cháy để trang trí nội thất, làm tường, vách ngăn, trần, quầy sạp hàng.

- Chợ, trung tâm thương mại có diện tích vượt quá tiêu chuẩn (2.200 m²/tầng) phải xây tường ngăn cháy, trường hợp không thể áp dụng được giải pháp trên thì lắp đặt màn nước ngăn cháy lan tại vị trí xây tường ngăn cháy.

- Bố trí dãy hàng, ngành hàng không cháy hoặc khó cháy xen kẽ giữa các ngành hàng, dãy hàng dễ cháy.

- Lắp đặt hệ thống báo cháy, chữa cháy tự động theo quy định.

- Không làm thêm mái che, mái vẩy cũng như không bố trí quầy sạp, bãi để xe và không để vật tư, hàng hóa trong khoảng cách ngăn cháy giữa các khối nhà của khu vực chợ với các khu vực lân cận.

- Siêu thị, trung tâm thương mại bố trí phía trên của nhà nhiều tầng phải: Bố trí cầu thang thoát nạn riêng biệt, có lối ra ngoài trực tiếp; bố trí phòng lánh

nạn tạm thời, bố trí lối thoát nạn dự phòng; có giải pháp ngăn lửa, chống tụ khói trong cầu thang thoát nạn, phòng lánh nạn tạm thời; cửa đi trên lối thoát nạn mở theo chiều thoát nạn, được làm bằng vật liệu không cháy; cửa vào buồng thang thoát nạn là cửa chống cháy và có cơ cấu tự đóng; có sơ đồ chỉ dẫn thoát nạn cho từng tầng, từng khu vực, từng ngành hàng, có hệ thống đèn chiếu sáng sự cố, chỉ dẫn thoát nạn trên đường và hướng thoát nạn.

- Thành lập đội PCCC cơ sở có đủ lực lượng để tổ chức thường trực, tuần tra phát hiện cháy; tổ chức huấn luyện nghiệp vụ PCCC, hướng dẫn thoát nạn và cứu người cho lực lượng này.

- Trang bị phương tiện chữa cháy phục vụ việc thoát nạn, cứu người phù hợp với quy mô, tính chất nguy hiểm khi xảy ra cháy.

- Xây dựng và tổ chức thực tập phương án chữa cháy, cứu người trong tình huống xảy ra cháy phức tạp nhất.

- Khi xảy ra cháy tìm mọi cách báo cháy nhanh nhất cho lực lượng Cảnh sát PCCC theo số máy 114, cho Công an nơi gần nhất, đồng thời tổ chức lực lượng phương tiện bằng mọi cách ngăn chặn cháy lan, chữa cháy và cứu người theo phương án.

(Nguồn: Trích tài liệu tuyên truyền của Cục Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và Cứu nạn, cứu hộ và Cảnh sát PCCC tỉnh Khánh Hòa)